

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie na pytanie swojego miasta-gospodarza potwierdziła, że art. 106 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej stanowi samodzielną podstawę do udzielania dotacji celowych podmiotom na przygotowanie budowli ochronnych.

Jedno z zadanych pytań miasta Szczecin brzmiało: czy art. 106 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej stanowi samodzielną podstawę prawną do udzielenia przez organ ochrony ludności dotacji celowej w drodze umowy podmiotom sektora finansów publicznych wskazanym w opisie stanu faktycznego oraz właścicielom i zarządcom obiektów budowlanych spoza sektora finansów publicznych?

W ocenie RIO wymieniony przepis rzeczywiście stanowi samodzielną podstawę prawną do udzielenia dotacji podmiotom i na cele, określone ustawą OLiOC. W odpowiedzi do Prezydenta Miasta przypomniano, że zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej organy ochrony ludności na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego przekazują im środki finansowe w formie dotacji celowej na: budowę budowli ochronnej, przebudowę budowli ochronnej w celu spełnienia warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnej, organizowanie miejsc doraźnego schronienia oraz przygotowanie budowli ochronnej do użycia (pkt 1), a także mogą przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na: dostosowanie obiektów do wymagań, o których mowa w art. 94 i art. 95 ustawy (pkt 2 lit. a) oraz remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony (pkt 2 lit. b).

Przytoczono także inne elementy przepisu art. 106: porozumienie lub decyzja właściwego organu ochrony ludności może przewidywać sfinansowanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przez organ ochrony ludności (ust. 2). Finansowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a, dotyczy do 100% kosztów inwestycji zwiększonych w związku z koniecznością zapewnienia funkcji budowli ochronnej (ust. 3). Środki na ten cel przekazują minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie (ust. 4), a zadania te są wykonywane jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (ust. 5).

Za ustępem 6 artykułu 106 przytoczono, że zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (ust. 6). W związku z tym stwierdzono, że przy udzielaniu dotacji zastosowanie znajdzie art. 250 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie szczecińska RIO zastrzegła, żeby śledzić aktualne wyjaśnienia, komunikaty oraz oficjalne wytyczne w tym zakresie, gdyż praktyka dopiero się kształtuje.

Pismo Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 30 września 2026 r., znak K.430.33.2026, załączamy pod artykułem.

Komentarz okiem prawnika

Warto zauważyć, że art. 106 ustawy o ochronie ludności nadal jest problematyczny, na co wskazuje choćby komentarz do ustawy wydany z udziałem ekspertów Związku Powiatów Polskich. Jak stwierdziła B. Skóbel w komentarzu do art. 106 „problematyczne jest to, kto udziela dofinansowania”, wskazując tu na zestawienie ustępów 1, 4 i 5 artykułu [B. Skóbel (red.), Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Komentarz praktyczny, wyd. C.H. Beck]. Z literalnego brzmienia przepisu nie jest więc do końca jasne czy dotacje celowe właścicielom i zarządcom nieruchomości przekazuje bezpośrednio wojewoda i minister czy może organy samorządu będące organami ochrony ludności, które mają na to otrzymać

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: czwartek, 08, październik 2026 09:01

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 87

środki od wojewody bądź ministra. Interpretacja RIO każe jednak kierować się ku tezie, że dotacji udzielają jednak także organy ochrony ludności takie jak wójt czy starosta. Skoro to jednak zadanie zlecone – powinny otrzymać na to środki od administracji rządowej i może im przysługiwać z tego tytułu roszczenie, zwłaszcza że część dotacji jest obligatoryjna. Rozdzielanie środków przez wojewodę do gmin i powiatów w tym zakresie jest popierane przez doktrynę (zob.: B. Skóbel (red.), *Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Komentarz praktyczny*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2025; A. Syryt [w:] M. Szyrski (red.) *Ochrona ludności i obrona cywilna. Komentarz*, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2025; M. Domżański [w:] M. Karpiuk, J. Kurek-Sobieraj (red.), *Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej. Komentarz*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2026).